

Mood and Resilience in Offspring

De Depressie deal

- 19 februari 2017 → Depressie deal ondertekend
- Doel: **30 procent** minder mensen met een depressie in **2030**
- Investering in vroegherkenning en preventie

Huidige situatie

~400,000 Kinderen van Ouders
met een Stemmingstoornis (KOSS)

Ouder met een stemmingstoornis is
belangrijkste risico factor voor depressie

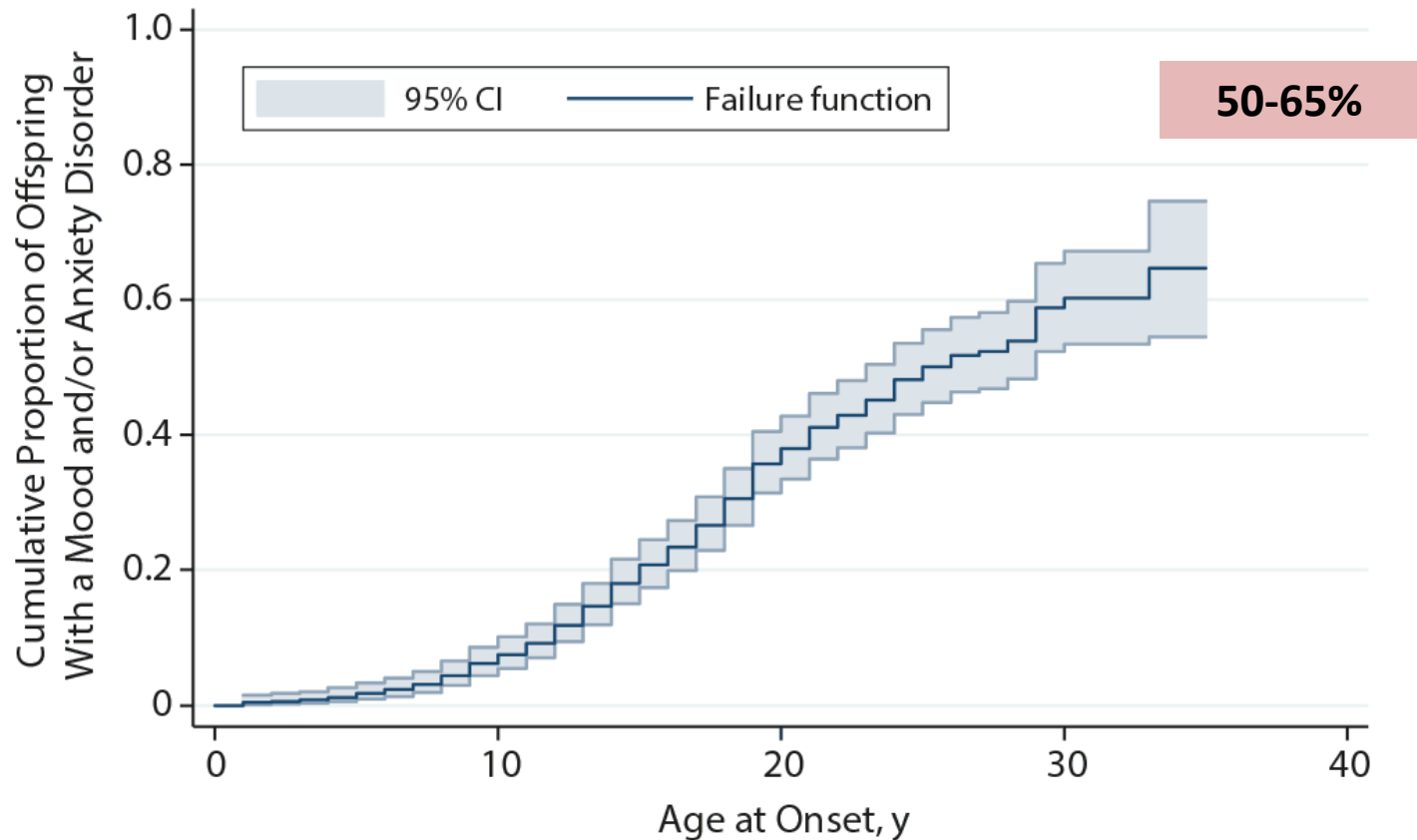
2013: Wettelijk verplichte 'kind check'
In de praktijk niet breed ingevoerd

Hoeveel kinderen van ouders met stemmingsstoornissen krijgen zelf een stemmingsstoornis?

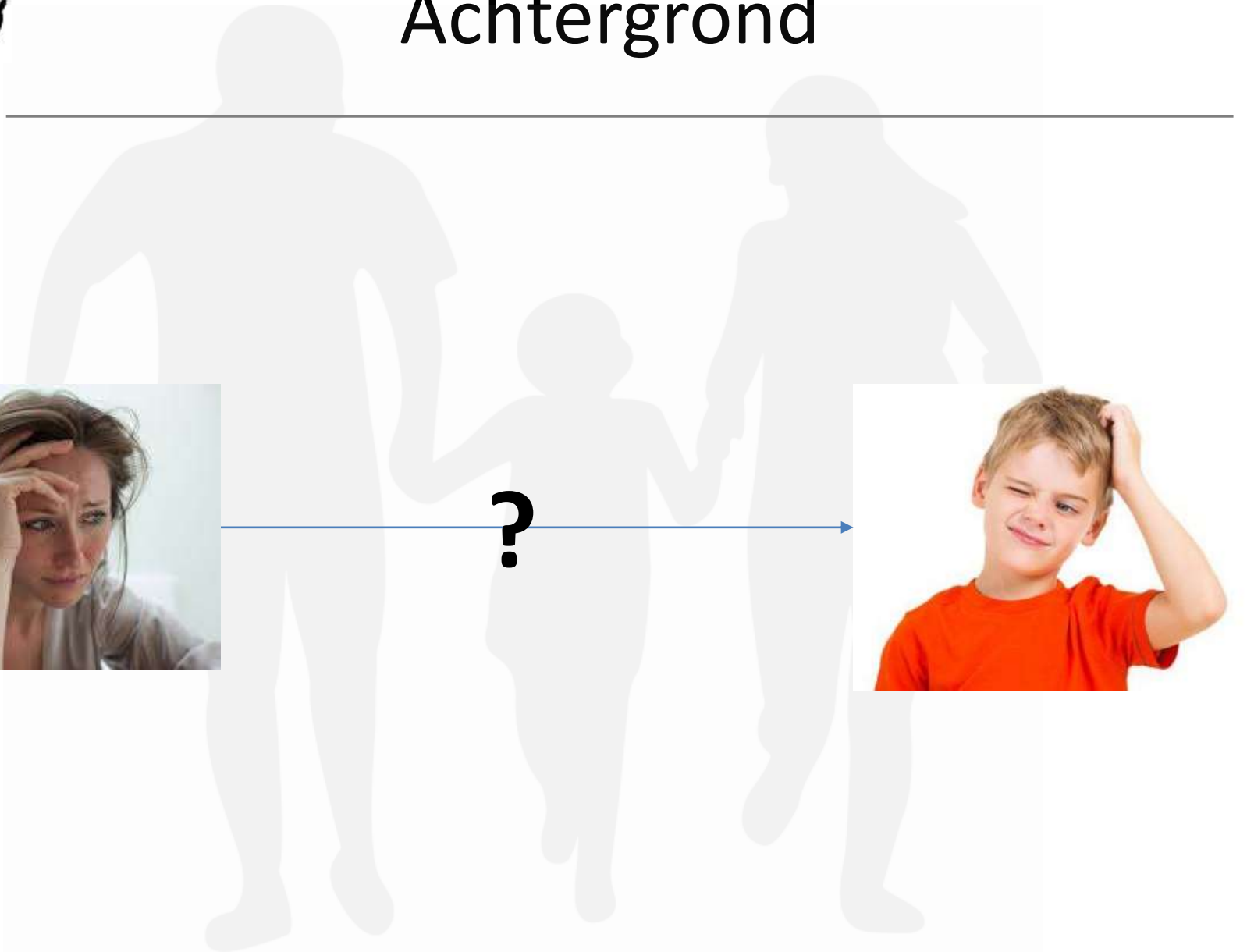
Achtergrond

Figure 2. Cumulative Incidence of Mood and/or Anxiety Disorder in Offspring of Depressed and/or Anxious Patients (Kaplan-Meier Failure Estimate)

Achtergrond

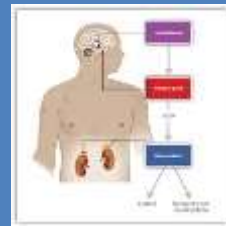

Achtergrond

Genetica

Biologie

Cognitie

Omgeving

Emotie
regulatie

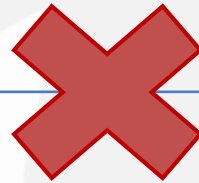
Temperament

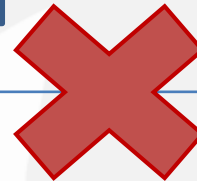
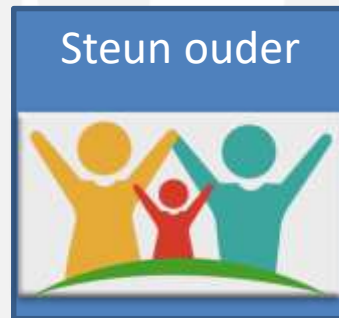
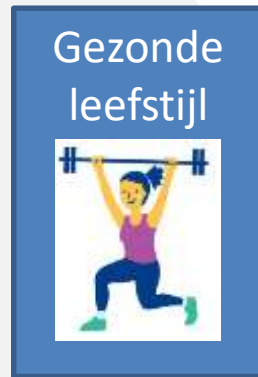
Achtergrond

**Wat maakt een
kind veerkrachtig?**

Achtergrond

Consortium

umcg

UMC Utrecht

DEPRESSIE VERENIGING

DE KINDCHECK

AUGEO VERSTERKT

Zorgverzekeraars Nederland

NedKAD

Nederlands Kenniscentrum Angst en Depressie

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Onderzoek is in het voordeel van de patiënt

Online verkenning

Wat zijn zorgen en behoeftes van ouders met stemmingsstoornissen en hun kinderen?

170
deelnemers

129 ouders met
stemmingsstoornissen

77% ♀

51 jaar
(24-81 jaar)

41 kinderen van
ouders met
stemmingsstoornissen

71% ♀

22 jaar
(12-30 jaar)

Online verkenning

1. Kennis stemmingsstoornis bij ouders

80%

van ouders geeft aan dat hun kinderen van hun stemmingsstoornis weten

Kinderen komen rond hun

12ste levensjaar

te weten van de stemmingsstoornis van hun ouders

Online verkenning

2. Zorgen over ontwikkeling kind

73%

van **ouders** maken zich zorgen over de ontwikkeling van hun kinderen vanwege hun stemmingsstoornis

63%

van **kinderen** maken zich zorgen dat ze dezelfde stemmingsstoornis krijgen als hun ouders

“Omdat ik bang ben dat bepaalde dingen die waarschijnlijk typisch voor pubers zijn, signalen van een bipolaire stoornis zijn en ik die mis” - *ouder*

“Bang dat het mij ook overkomt” – *kind*

“Ik heb regelmatig periodes van ernstige somberheid/ depressiviteit.” – *kind*

Online verkenning

3. Aandacht voor kinderen tijdens behandeltraject

58%

van ouders geeft aan dat er tijdens hun behandeltraject onvoldoende aandacht aan hun kinderen wordt besteed

72%

van deze ouders wil echter meer rechtstreekse aandacht voor hun kinderen*

Online verkenning

4. Praten over stemmingsstoornis van ouders

91%

van kinderen kan met iemand over de stemmingsstoornis van ouders praten

Met wie praten kinderen?*

Familie

48%

Vrienden

48%

Behandelaar

45%

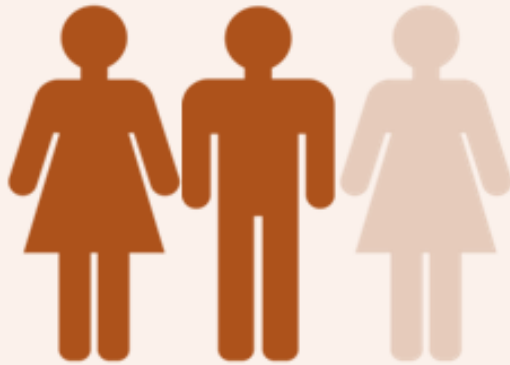
(Meerdere antwoorden mogelijk)

"Over dat ik dingen niet begrijp, en alle onvoorspelbaarheid heel lastig vond als kind. Dat ik nu pas weet dat ik als kind niet gek was, maar dat ze er echt emotioneel nooit geweest is." – kind

Online verkenning

5. Screening op psychische problemen bij kinderen:

2 op de 3

ouders zouden toestemming
geven om hun kinderen te laten
screenen op mogelijke psychische
problemen

*“Haar op tijd te kunnen helpen als zij
mogelijk hetzelfde heeft” - ouder*

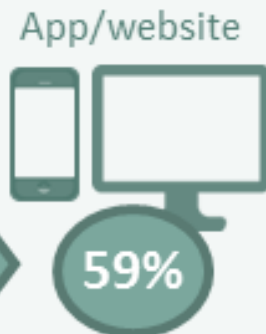
Online verkenning

6. Behoefte aan info over stemmingsstoornissen

Zijn geïnteresseerd in informatieprogramma met uitleg over stemmingsstoornissen voor kinderen

Hoe willen kinderen meer informatie ontvangen?*

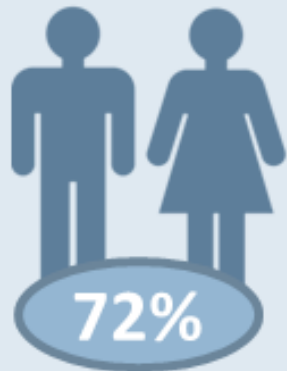

(Meerdere antwoorden mogelijk)

Online verkenning

7. Behoefte aan preventieve training

Zijn geïnteresseerd in preventieve training voor kinderen om hun weerbaarheid te vergroten

“Door al vroeg over zulke tools te beschikken kan je hopen dat je kind de kans krijgt een zo'n 'gewoon' mogelijk leven te leiden. En als ik mijn kinderen iets gun, is het dat.” - *ouder*

Hoe willen kinderen training ontvangen?*

App/website

Lotgenotengroep

Behandelaar

(Meerdere antwoorden mogelijk)

**Een hulpverlener moet onderzoekers helpen
om hun patiënten in onderzoek te includeren**

Probleem 1

Gebrek aan kennis over transmissie van depressie tussen generaties

Literatuur studie over bestaande longitudinale offspring studies: hiaten

Kleine steekproefgrootte

Gebrek aan controle groep

Co-ouder niet in kaart

Gebrek aan multidisciplinair focus

Weinig focus op Veerkracht

Geen cross-diagnostische benadering

Probleem 2

Nauwelijks screening in KOSS

DE KINDCHECK

Wat zijn valkuilen bij de kind check?

2 op de 3

ouders zouden toestemming geven om hun kinderen te laten screenen op psychische problemen

Probleem 3

Nauwelijks preventieve interventie voor KOSS

Literatuur studie over preventieve interventie in KOSS: effectief maar...

Steekproef
grootte klein

Lange termijn
effecten?

Geen online
interventies

Project doelen

1

Ontwikkeling van depressie in KOSS begrijpen via langlopend onderzoek

2

Depressie in KOSS vroeg herkennen door screening in de praktijk

3

Door preventieve interventie, depressie in KOSS voorkomen

Project doelen

1

Ontwikkeling van depressie in KOSS begrijpen via langlopend onderzoek

2

Depressie in KOSS vroeg herkennen door screening in de praktijk

3

Door preventieve interventie, depressie in KOSS voorkomen

**Het merendeel van de klinische
onderzoeken heeft te weinig
patiënten geïncludeerd**

Califf RM et al. Characteristics of Clinical Trials Registered in ClinicalTrials.gov, 2007-2010. [JAMA 2012;307:1861-1864.](#)

[M]ost trials registered with ClinicalTrials.gov are small (<100 participants), single-center trials, and ***almost half of them were initially designed to be larger ...***

Doel 1: Wat willen we meten

Psychopathologie

Biologie

Omgevings-
factoren

Persoonlijke
factoren

Psychopathologie

Uitgebreid
psychiatrisch
interview

Internaliserende en
externaliserende
symptomen

Depressie, manie,
zorgbehoefte

Dwangsymptomen

Beperking in
functioneren

Middelen- en
mediagebruik

Biologie

Bloedafname
(bijv. DNA,
inflammatie)

Body-Mass-
Index

Waist-to-Hip
Ratio

Bloeddruk

Lichamelijke
ontwikkeling

Omgevingsfactoren

Sociale steun

Relatie met ouders

Problemen met
leeftijdsgenoten

Parentificatie en
Mantelzorg

Jeugdtrauma

Negatieve
levensgebeurtenissen

Persoonlijke factoren

Slaap

Zelfbeeld

Persoonlijkheid

Emotie
regulatie

Sporten

Lichaamsbeeld

**Ik zou mijn deelnemers betalen om mee te
doen aan mijn onderzoek**

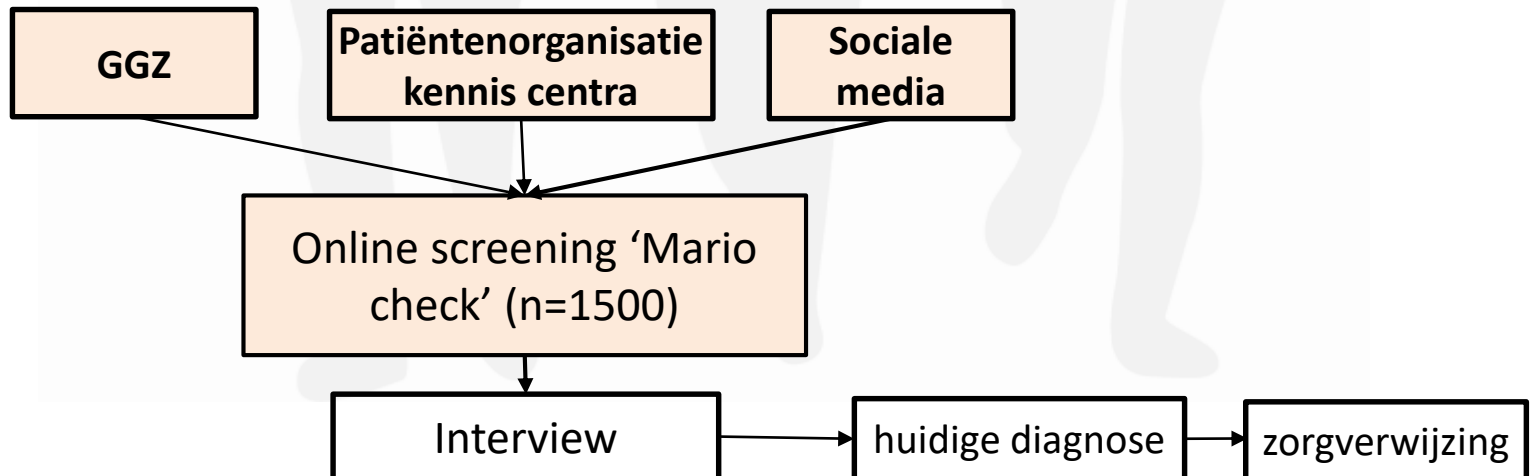

Doel 2

Screening (online check)

- Screenen van 1500 KOSS (10-25 jr)
- 'Mario check': kort (~5 min), online, gevalideerde vragen
- Evaluatie van implementatie en validiteit

MARIO check

- 10 vragen over depressie (PHQ-9)
- 3 vragen over manie (K-SADS)
- 1 vraag over psychotische ervaringen
- 1 vraag over functioneren in familie
- 1 vraag over ooit psychisch probleem waar hulp voor nodig was (en door wie?)
- 1 vraag over of ze hulp nodig hebben

MARIO check

- BRAINSTORM

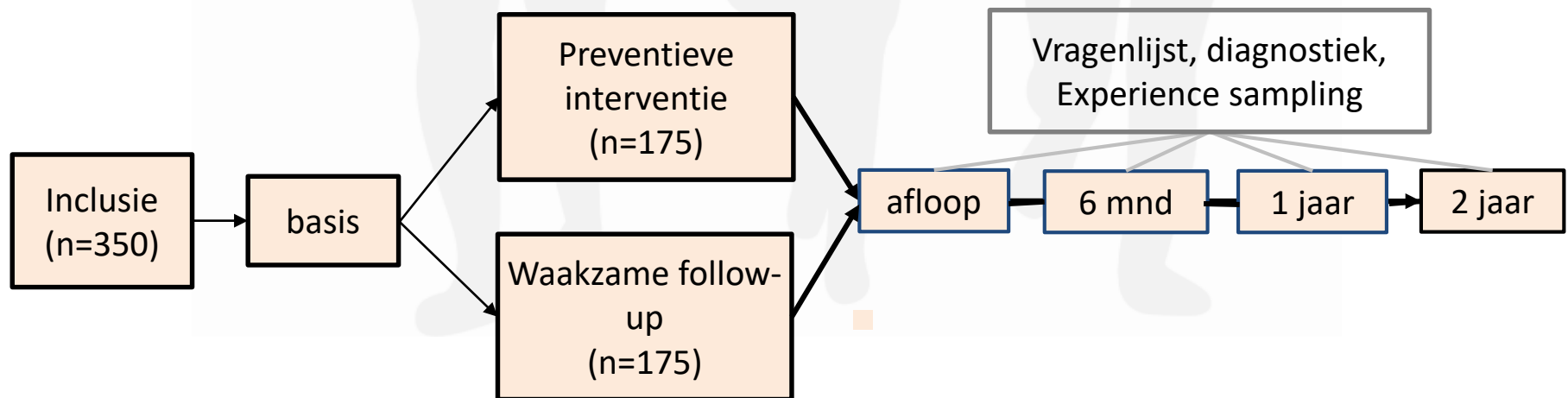
- Hoe kunnen we het best proefpersonen voor de MARIO check werven?
- Hoe kunnen we de MARIO check het best implementeren?
- Welke dilemma's verwacht je bij de implementatie van de MARIO-check?
- Wat doen als check positief is?

Doel 3

Preventieve interventie trial

- Gerandomiseerde trial bij 350 KOSS (10-25 j)
- Online interventie o.b.v. bestaande onderdelen: psycho-educatie, lotgenoten contact, activeren van coping en herstructureren van negatieve cognities

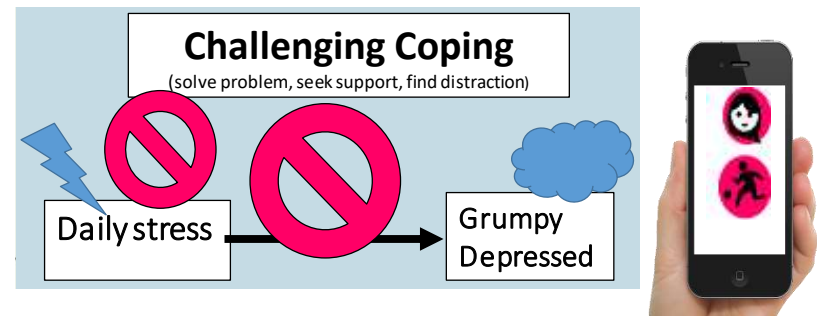
MARIO interventie bestaande elementen

Psycho-educatie en lotgenoten contact

Activeren van coping

IRIS

Herstructureren van negatieve cognities

Je activiteitendagboek

Via het platform en de smartphone app heb je toegang tot je activiteitendagboek. Daarin kun je situaties en activiteiten verbinden met belangrijke leefgebieden, waarden en behoeften. Dit helpt je om meer op je waarden en behoeften te leven en belangrijke leefgebieden te identificeren.

Voorbeeld inhoud interventie

- We schreeuwen het niet altijd van de daken, wat we leuk vinden aan de mensen om ons heen. Soms is het best fijn om te horen. Vraag een vriend / vriendin wat ze leuk vinden aan jou.
- Houd je ogen open en ga op zoek. Deze challenge behaal je als jij een kip op de foto weet te zetten.
- Wat doe jij het allerliefst in je vrije tijd? Maak van deze bezigheid een collage en deel een foto van de uitwerking.
- Doe je kookschort maar vast aan! Het is tijd voor een cook-off. Bereid vanavond een lekkere maaltijd voor je gezin.

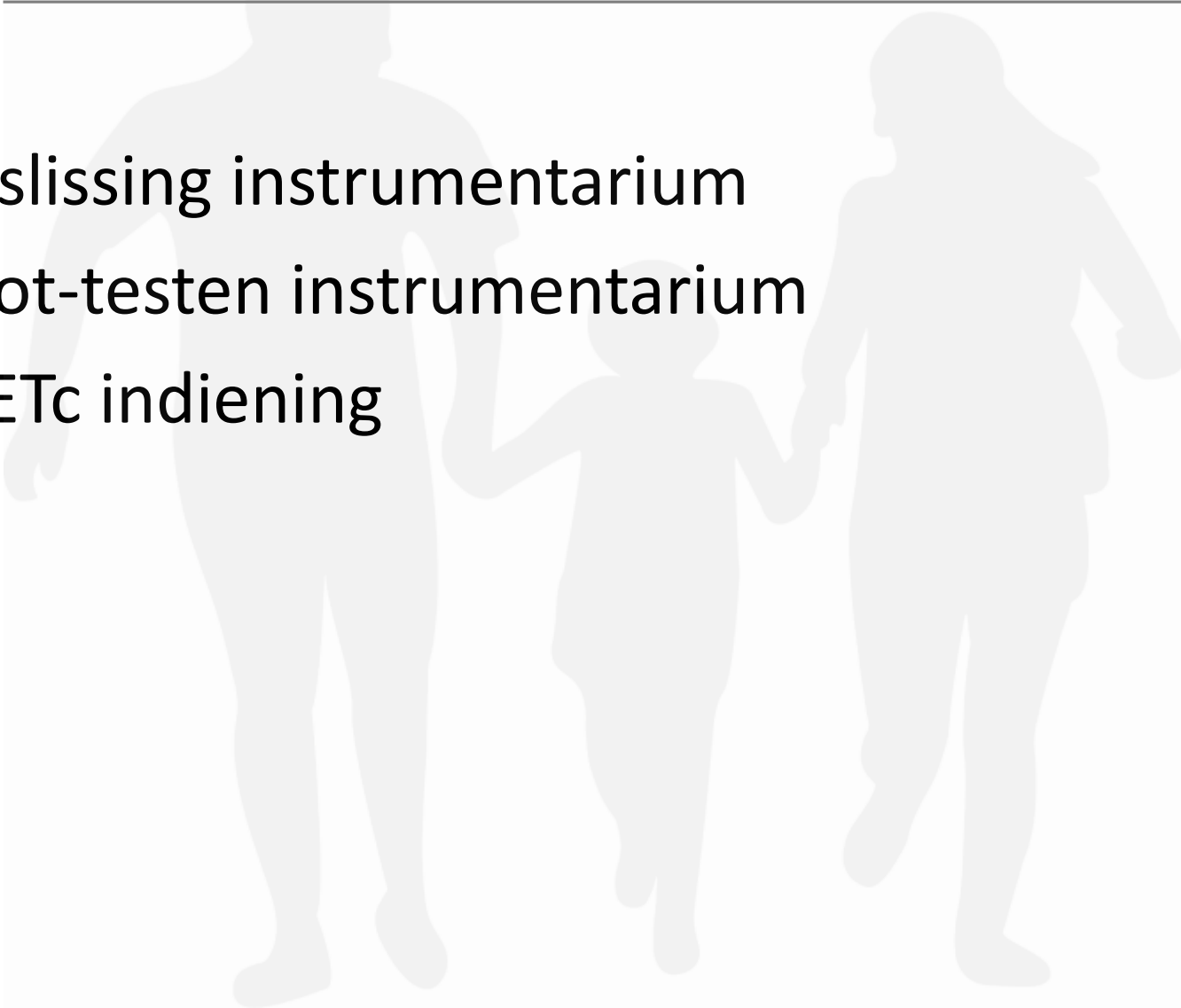
Waarom dit project?

- KOSS zijn de patiënten van de toekomst
- **DE** risicogroep binnen de psychiatrie
- Nu is er geen coherente aanpak op beter begrip en vroege interventie

Waar staan we nu?

- Beslissing instrumentarium
- Pilot-testen instrumentarium
- METc indiening

Wat moet nog gebeuren?

- Ontwikkeling app
- Ontwikkeling interventie
- Aanstelling en training onderzoeksassistenten
- Werving
- Begin: (hopelijk) maart 2019

Over 8 jaar willen wij....

- de intergenerationele overdracht van stemmingsproblemen tussen ouders en kinderen beter begrijpen
- De MARIO-check in de klinische praktijk hebben geïmplementeerd
- Een effectieve preventie app hebben ontwikkeld die kan worden aangeboden aan kinderen van ouders met stemmingsstoornissen

Bedankt voor uw aandacht
Vragen?

d.maciejewski@ggzingeest.nl

www.mario-project.nl